

Державна політика у релігійній сфері та інфільтровані туди особисті вигоди.

ПЦУ

Основним вигодо-здобувачем державної політики у яка проводилася релігійній сфері України останні три роки є ПЦУ, а точніше кілька осіб з керівництва. Відліком помітної інфільтрації інтересів керівництва ПЦУ можна вважати прихід А. Сибіги на посаду в ОПУ. З початком повномасштабного вторгнення, керівництво ПЦУ мало безпрецедентний вплив на формування державної політики у релігійній сфері. На кожному етапі посилення впливу керівництва ПЦУ на процес формування політики, лана політика все більше відхилялася від державницьких інтересів в бік особистих інтересів керівників ПЦУ. Останній рік, наслідки невваженої політики і надмірних амбіцій керівництва ПЦУ призвели до катастрофічних наслідків - поляризації суспільства по релігійній приналежності, та осуд за методи ведення політики від міжнародних партнерів.

Варто сказати з самого початку, що приділення уваги президентом проблемам у релігійній сфері: кроки щодо притягнення злочинців (хоч вони і священнослужителі) до кримінальної відповідальності за злочини проти України, боротьба із впливом на українців ідеології «руського міра», виведення УПЦ з МП - є цілком правильними. Але на практиці державними чиновниками реалізовувався сценарій «вендети ерархів ПЦУ проти УПЦ МП» руками держави: від «статтей кримінального кодексу про злочини проти України» все частіше духовенству УПЦ МП оголошують підозри за «розпалення міжконфесійної ворожнечі» проти ПЦУ, хоча якщо дивитися з формальної точки зору, то в діях представників ПЦУ є аналогічні дії які вибірково ігноруються за конфесійною приналежністю, а виведення УПЦ з МП перетворилося на силове переведення майна до ПЦУ, а ідеологію «руського міра» вирішили перемогти лише зміною конфесійної приналежності носіїв цієї ідеології які готові присягнути новому керівництву. А завдання законопроекту 8371, навіть у редакції ДЕСС - виведення УПЦ з МП не буде досягнуто на практиці, а лиш узаконить вибірково «розправу» над представниками УПЦ МП, посіє хаос у суспільстві на роки та викличе осуд у світові спільноті. 8371, у редакції ДЕСС з певними доопрацюваннями, доцільний лише щоб добити ті залишки «проросійської частини УПЦ» що не розірве відносини з МП. Але

публічно відмовлятимуся від ідеї не варто, окрім репутаційних ризиків, його можна примітити як останній аргумент який буде висіти над УПЦ МП як «дамокловий меч».

Щоби краще зрозуміти ці питання, та наслідки до яких ми прийшли, потрібно проаналізувати позиції і прагнення основних дійових осіб у цій історії. Варто відзначити, що ПЦУ, яка в більшості є вихованцями Філарета (Денисенка) майстерно вміють видавати особисті інтереси під виглядом суспільнокорисних. Прикладом, щоб якнайкраще продемонструвати це, є той факт, що Філарет (Денисенко), котрий в очах суспільства та перші 28 років незалежності України мав образ батька-поборника української автокефалії, легко став опонентом здобутої автокефалії, лиш тому, що він сам особисто не став предстоятелем цієї автокефальної церкви.

Основною шкурні інтереси керівництва ПЦУ:

Єдність українського православ'я у ПЦУ бачать шляхом поглинання дрібних частинок (парафій, монастирів, перепідпорядкування нерухомості особливо національного значення) УПЦ МП, так, фактично ПЦУ прагне узаконити рейдерський метод приєднання до себе. Це обумовлено особистою ворожнечою з єрархами УПЦ МП, під гнітом яких вони жили і здійснювали своє становлення. Тепер, коли суспільно-політична програма ПЦУ винесла їх на верх, єрархи ПЦУ прагнуть «вендети» над своїми колишніми гонителями. Для цього їм необхідна підтримка державної влади, правоохоронних органів та суспільний запит. З цього витікають інші форми інфільтрованих особистих інтересів, які вже не просто домінують над державними і суспільними інтересами, а прямо шкодять державі та народу.

Найважливішим в очах ПЦУ методом тиску на УПЦ - є заборона УПЦ шляхом колективної відповідальності. Законодавчі ініціативи, вилиті в законопроект 8371 (у будь які редакції) є методом узаконення силових методів політики «єдності» щодо УПЦ МП в руслі інтересів ПЦУ, але не передбачає реального відриву УПЦ від МП. Більше того, більшість передбачених законом механізмів не матимуть практичної дієвості, а будуть лише вибірковим побиттям чергової жертви з УПЦ, яку визнають у ПЦУ, а ДЕСС стане каральним органом в інтересах ПЦУ. Для держави це поки приносить лиш

репутаційні втрати. Дія завжди призводить до протидії, від виключно тиску УПЦ стає лиш більш організована всередині, а «ряди щільніші».

Одним із яскравих прикладів інфільтрованих інтересів ПЦУ у державну політику є події навколо Києво-Печерської Лаври. Сценарій подій від виконавців державної політики не передбачав реального мирного врегулювання. Від початкового уявлення про цей процес, до тих реалій які ми маємо сьогодні, відбувся серйозний зсув в бік шкірних інтересів ПЦУ - просто володіти нерухомим майном святині. Стратегії політики ПЦУ - «дайте нам (лавру, закон, підтримку, ресурс), і тоді буде все добре», завжди завершується новими вимогами, які не обговорювалися раніше. Також, про наслідки, які зараз є перепорою щодо вирішення цього питання, попереджала попередній керівник ДЕСС Олена Богдан - відсутність ресурсу для утримання і наявність монахів у ПЦУ для використання КПЛ, та наполягала на мирному врегулюванні питань єдності. Варто відмітити що ПЦУ не прагне, а протидіє мирному врегулюванню питання Лаври, своїми констатаціями що «там всі вражені «руським міром», і там немає з ким об'єднуватися».

ПЦУ, керівництво якої виховане на ідеології Філарета (Денисенка) перебуваючи за межами єдності з вселенським православ'ям, прагнуть отримати статус «патріархату», що не зовсім відповідає православній еклезіології, так як справжніми патріархатами є тих п'ять що існували у межах Римської Імперії та їх автокефалія затверджена Вселенськими Соборами. Всі інші церкви «патріархати» з точки зору еклезіології є дуже умовним. Інфільтруючи це питання у державну політику, та підсовуючи Президенту озвучити прохання до Патріарха Варфоломія надати патріархат ПЦУ, президент виглядав недолуго у очах Вселенського Патріархату. (Зустріч у липні 2023 року). По моїй інформації, питання було підсунуто Президенту обманним чином , «буде патріархат, то буде і єдність...». Варто відзначити що умовний «патріархат» Вселенський Патріарх може визнати, лише після повної єдності українського православ'я. «Патріархат» для української церкви, це не умова до єдності а наслідок єдності.

ПЦУ прагне створення закордонних парафій, що не передбачено Томосом про автокефалію. Це обмеження створено, щоб на «діаспорних територіях», де історично не було своєї церкви, не створювати паралельних

церковних структур. В майбутньому Вселенський патріархат прагне для кожної незалежної країни, де є самодостатня православна спільнота, дати автокефалію чи автономію. Тому множення паралельних структур за національним признаком на одній території, прямо протирічить стратегії політики ВП. ПЦУ з 2018 року манить колишні громади УПЦ КП у США можливістю прямого підпорядкування київському митрополиту. А з початком повномаштабного вторгнення, під приводом духовного оформлення біженців, порушуючи умови Томосу, створює повноцінні парафії. Коли було оголошено Президентом, про необхідність політики повернення українців із закордону назад, ПЦУ пропонувала свої послуги, щоб через духовне оформлення, через гіпотетичну мережу, яку вони створять, сприяти поверненню українців, якщо держава допоможе вирішити питання дозволу на це від ВП, фактично реалізовувала інтереси розширення на закордон, і зовсім не робила нічого для повернення українців. Створення повноцінних громад, передбачає постійне перебування там священиків, а який священник відмовиться від своєї громади, від якої він живе.

За останні три роки ПЦУ створила мережу власних лобістів на державних посадах, які в свою чергу державним ресурсом реалізовували амбіції ПЦУ. Основні дійові особи: Андрій Сибіга - забезпечував політичну волю і використання авторитету Президента, Віктор Єленський - голова ДЕСС, впроваджував державну політику в руслі шкурних інтересів керівництва ПЦУ, прийшов на зміну попередні керівниці, дискредитацію якої організувала ПЦУ; середня ланка СБУ та поки не встановлені особи з оточення Голови Служби, які послідовно вчиняють вибіркові каральні дії на користь інтересів ПЦУ.

ДЕСС

Голова ДЕСС Віктор Єленський прийшов внаслідок потужної інформаційної кампанії по дискредитації Олени Богдан. Як приклад - <https://youtu.be/jKPOUll0By0?si=XOKB3puHLoZwTbpcяку>) що організували у ПЦУ, серед основних виконавців - племінник Віктора Єленського, Дмитро Горевой. Враховуючи що за цим послідувало швидке зняття Олени Богдан з посади, можна припустити що люди в оточенні Президента подали цю компанію з дискредитації за «чисту монету» для Президента.

Стиль роботи чинного Голови ДЕСС можна охарактеризувати як відверте потакання інтересам керівництва ПЦУ, навіть коли ці інтереси переважають на державними. Як високоосвічена людина у релігійних питаннях Віктор Єленський свідомо маніпулює фактами, применшує ризики і загрози, створює підміну причинно-наслідкового, та у різних місцях пропонує взаємозаперечні твердження, які хоче почути його співрозмовник, лиш щоб добитися конкретних кроків від співрозмовника на підтримку ПЦУ. Є підозри, що така діяльність державного чиновника обумовлена не лише вдячністю ПЦУ за проходження до поважного державного крісла, а й підкріплена іншими «додатковими бонусами».

У більшості перемовин, за переговорну позицію держави дослівно повторює позицію Євстратія Зорі, і аргументує практично в унісон з «ЄС».

ЄС

ПЦУ завдячує п'ятому президенту не лише своїм становленням, а має і інші залежності. У 2018 році, правоохоронці достатньо зібрали дискредитуючої інформації на керівництво ПЦУ, щоб тримаючи її в себе на, використовувати для впливу на них. А на останніх місцевих виборах у 2020 році, ПЦУ брала участь на боці ЄС - священики включалися у списки депутатів і проводили політичну агітацію, за це ПЦУ отримала солідну пожертву у розмірі 5 мільйонів доларів США від ЄС.

Відколи державна влада заговорила про загрози національній державності від релігійних центрів у країні агресорі, ця тема ще й стала інструментом для маніпуляцій у інформаційній сфері та внутрішньополітичних підстав від опозиційних сил. ПЦУ видимо припинила взаємодію із ЄС, проте по факту, на ділі вони є синергічними. Саме ЄС створює інформаційно-психологічне забезпечення найрадикальніших сценаріїв щодо УПЦ МП, а ПЦУ з ДЕСС у тіні цієї інформаційної хвилі намагаються половити свої вигоди. ЄС це цікаво, так як вони переконали суспільство всередині країни у єдиності радикальних методів, на що держава не може піти через нездійсненність таких сценаріїв. А ЄС може тоді сіяти зраду. Для ПЦУ ЄС є таранним інструментом примусу щодо державної влади у веденні вектору державної політики в руслі інтересів ПЦУ. З внутрішньої інсайдерської інформації, ЄС сама не вірить у реальність своїх сценаріїв, а використовує це питання як «політичну підставу»

для «Слуг Народу». У разі реалізації пропонованих ЄС сценаріїв, вони покладуть всю відповідальність у міжнародні спільноті на діючу владу, чим хочуть забезпечити собі підтримку світової спільноти на майбутніх виборах. ЄС з ПЦУ вже очікують новий коаліційний уряд.

ЄС, втративши монополію на «мову» та «армію», розігрують карту «віри» де їхні позиції залишаються стабільно високими. Саме політика голови ДЕСС дозволяє ЄС грати на цих питаннях. ЄС має претензії щодо власної виключності у здібностях вести державну політику у релігійній сфері і приносити перемоги. Тому обравши методи реалізації державної політики близькими до інтересів ПЦУ, дали можливість ЄС грати на цій темі і саботувати конструктив. Найяскравіші приклади силових переводі храмів, провокації під КПЛ, що дискредитували державу, зроблено руками ЄС, але відповідальність за це у міжнародній сфері лягає на державну владу.

Міжнародна складова державної політики

Методи реалізації державної політики у релігійній сфері, своїм наближенням до інтересів ПЦУ, перетворилося у «з'ясування стосунків» та «переділ майна» руками державного ресурсу. Це породило «меншовартісний» підхід до всієї УПЦ МП в середині країни, але у очах вільного демократичного світу це викликає серйозну стурбованість і осуд України. Після залучення УПЦ МП лобістів у США, ми масово втрачаємо свої позиції у очах середньостатистичного західного виборця. Хоч і лобісти часто гіперболізують щодо ситуації у релігійній сфері України, але окремі факти «незаконності» дійсно мають місце, і на цьому будується вся їхня кампанія, через це з ними ефективно боротися поки не вдається. Окремим питанням є законопроект 8371 - стурбованість яким висловили і в Міжнародній комісії з релігійної свободи США (<https://www.religion.in.ua/main/recenzii/blogs/51035-komisiya-ssha-z-religijnoyi-svobodi-sturbovana-zakonoprojektom-8371-do-drugogo-chitannya-shho-vidpovila-ukrayina.html>) Основним питаннями є сумнів «ефективності» та «вибірковості». Дана ситуація, у свідомості західних партнерів, прямо руйнує образ України - демократичної держави, що бореться за свою незалежність.

Позиція ВП

У 2018 році Вселенський патріархат ставив за основну мету в українському питанні вивести з розколу частину суспільства (УПЦ КП і УАПЦ)

та об'єднати розділене українське православ'я. П'ятого тоді дуже піджимали строки до виборів, а православні єрархи об'єднання не хотіли через ризик втратити нажите. В ході процесу, хитрішими виявилися єрархи УПЦ КП, які змогли заблокувати сценарій «єдності українського православ'я» граючи на терміновості цього питання для П'ятого. «Виведення з розколу» перетворилося на лиш «легалізацію себе». Тоді, проміжний результат перед «єдністю» - «легалізація», був намальований як «довершена справа» задля виборів. Для Константинополя питання «єдності» залишається не вирішеним. Але як і тоді так і зараз, українські православні ієрархи продовжують воювати за свою владу і посади. Вселенський патріархат готовий продовжувати недовершену справу, так як розборки двох православних юрисдикцій прямо відбиваються на авторитеті Вселенського Патріархату у очах світової спільноти.

Але не всі у Вселенському патріархаті таких переконань. Митрополит Халкидонський Еммануїл є повним прихильником деструктивної політики ПЦУ. Це обумовлено рядом факторів:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BC%D0%B8%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%8F

[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BC%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%83%D1%97%D0%BB_\(%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D1%96%D1%81\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BC%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%83%D1%97%D0%BB_(%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D1%96%D1%81))

Будучи основною фігурою від Константинополя у процесі отримання Томосу, пішовши на зустріч АПУ, він таким чином вирішив свої фінансові проблеми, а автокефалію ПЦУ записав у власний актив для реалізації власних амбіцій - стати наступним патріархом. ПЦУ, за беззаперечне потакання власним інтересам від представника Константинополя, також платить Еммануїлу прокламацією його передвиборчої програми: переконує всіх у тому що це «наступник» і «це вже вирішено», тому «до Еммануїла вже треба ставитися як до патріарха». Тому Еммануїла приймають в Україні «як особистого гостя президента», і вимагають ведення діалогу лише з ним. До речі, саме Еммануїл організовував «не за безплатно» термінову зустріч Порошенка у грудні 21 року

із Вселенським Патріархом, щоб перший уникнув допиту по справі держзради - <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59740786> .

Хронологія подій щодо Синодальної комісії ВП щодо врегулювання українського питання, та саботаж зацікавлених осіб.

На сесії Синоду 25-26 квітня 2023 року підтримана пропозиція Вселенського Патріарха щодо направлення 17-25 травня 2023 року в Україну офіційної делегації у складі членів Синоду – митрополитів Вінніпезького Іларіона і Пісідійського Іова, а також Великого Синкела Вселенського Патріархату Якова.

Повноваження членів делегації: сприяння процесам порозуміння і єднання українського православ'я /проведення зустрічей з керівництвом держави та главами і ієрархами ПЦУ/УПЦ-МП (збоку з митр. Онуфрія підтвердження зустрічі отримане).

Українська сторона попросила перенести зустріч через «технічну неготовність/складну ситуацію» для прийняття делегації.

***

28.06.2023 Головний секретар Синоду на виконання доручення Патріарха направив офіційний лист щодо прибуття в Україну 3 липня 2023 р. делегації у складі митрополита Іларіона, митрополита Пісідійського Іова та Патріаршого диякона Епіфанія.

01.07.2023 Патріархією отримані відмови прийняти делегацію з боку держави та ПЦУ.

***

08.07.2023 на зустрічі з Президентом України Вселенським Патріархом повідомлено про готовність направити згідно з рішенням Синоду в Україну делегацію та представлено її членів – митрополита Іларіона, митрополита Пісідійського Іова та Патріаршого диякона Епіфанія, які мають повноваження комунікувати з главами і представниками ПЦУ і УПЦ-МП, а також представниками профільних державних установ.

Президентом України висловлено сподівання на успішне сприяння Вселенського Патріарха процесу єднання українського православ'я, а також відкритість до діалогу з визначеними Вселенським Патріархом представниками в Україні.

***

На виконання домовленостей з Президентом України, Вселенським Патріархом ухвалене рішення про направлення в Україну ~17-23 ((?)) липня 2023 року своїх представників, представлених главі держави під час аудієнції, про що поінформовано українську сторону.

***

15 липня 2023 року Президентом України підписаний лист №01-01/804, адресований Вселенському Патріархові, із зазначенням серед іншого про готовність прийняти в Україні виключно митрополита Еммануїла.

На відповідне інформування про направлення делегації в Україну, з боку держави та ПЦУ 17.07.2023 Вселенським Патріархом отримано відмову прийняти уповноважених Патріархом представників. При передачі відмови, з української сторони було усно озвучено відмазку причину відмови - «Президент у відрядженні, а Голова ДЕСС на лікарняному». У свою чергу Патріарх Варфоломій сприйняв це як образу і запитав «навіщо йому так нахабно брешуть?».

***

Одноосібний візит митр. Еммануїла в Україну відбувся 09-11 серпня 2023 року. Митр. Онуфрій від спілкування з ним відмовився через упередженість цього ієрарха. Одним із основних аргументів залучення митрополита Халкидонського до України - висота представництва у брифінгу по «формулі миру» 11.08.23. Даний брифінг гість навіть не відвідав.

Спроби Константинополя направити делегацію на 24/08/2023 та/або на початку вересня успіху не мали.

Державна політика щодо УПЦ

«Примус» був єдиним фактичним методом взаємодії з УПЦ МП. «Примус» без «пряника» призводить до консолідації цієї спільноти проти «ворога» ПЦУ і Державної влади, яка по факту перетворилася на інструмент реалізації амбіцій ПЦУ. Що все в свою чергу перетворює УПЦ у вічних ворогів української держави.

Колективна юридична відповідальність призводить до поляризації українського суспільства з чітко вираженим кордоном - конфесійна приналежність.

Поради

На майбутнє необхідно примітити метод «кнута і пряника». Злочинці мають бути покарані, а адекватну частину УПЦ підтягнути на наш бік.

Прямий розрив УПЦ з МП, передбачає канонічні наслідки для УПЦ у формі попадання у розкол, тому за відсутності бажання у ПЦУ вести діалог з УПЦ, варто залучити посередників з Вселенського Патріархату (лиш не митрополита халкидонського), для канонічних гарантій представникам УПЦ, що бажають покинути МП. Окрім того що Вселенський Патріархат може виконати ту частину внутрішньоцерковної роботи, що не може держава, з переконань невтручання у внутрішні справи церкви.

Сепарація УПЦ МП на групи «вовки в овечих шкурах» «барани» і «вівці».

Закон має висіти «дамокловим мечем» щоб тиснути на УПЦ очікуванням наслідків, а швидке прийняття лиш буде дорогим холостим вистрілом, який не принесе конкретних перемог, лиш репутаційні втрати. Після виводу якоїсь частини УПЦ з МП, закон може бути примінений до ослаблених розділенням, проросійських залишків УПЦ МП.